

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Illustrerad tidskrift Söndagsmagasin.

(N:o 2.)

N:o 20.) Utkommer hvarje Söndag kl. 7 f. m. Göteborg d. 19 Maj 1850. Pris för år: 4 1/2, för halft år 2 1/2 Rdr. bko. (IV årgången)

Josef Klieber.

Bildhuggare, direktör för gravörskolan vid de bildande konsternas akademi i Wien och k. k. Råd, död den 11 Dec. 1849

Josef Klieber, en bergens son, föddes i Innsbruck, allhelgonadagen 1773. Redan hans fader, den i Innsbruck 1800 afidne hofbildhuggaren Urban Klieber kände som gosse — han var född af bondeföräldrar i byn Telfs i Tyrolen — lust för träsnidning och han kom i tillfälle att utveckla de hos honom inneboende anlag hos en bildhuggare idet ett par timmars väg från Telfs belägna klostret Stams. Sednare gick han till Augsburg och Wien, hvarest han — liksom sednare sonen — på sina lediga stunder besökte den kejsarliga akademien. Derifrån förskrefs han till Innsbruck till borgbyggnaden derstädes och stannade i denna stad till sin död. De adliga slägterna Wolkensteins och Normayrs familjgrafvärdar, Mariahilfkyrkan i Innsbruck och den dervarande Jernbron hafva att uppvisa arbeten af den äldre Klieber. Äfven en grefve Trapps grafvärd i Botzen härrör från hans skapande hand. För öfrigt lefde Kliebers fader i små omständigheter, hvilka icke tillåto honom att såsom sig bordt på dess begynnande konstnärsbana understödja sonen, på hvilken fadrens talang öfvergätt i stegradt mått. Så mycket

mera blef det derföre en nödvändighet för den unge Klieber att sjelf bryta sig sin bana, som visserligen temligen lång förblef törnebeströdd; men till konstens fromma hade ett sådant förhållande till nödvändig följd, att han ansträngde och sålunda utvecklade alla sina krafter.

Om något härvid är att beklaga, så var det, att den blifvande konstnären måste afstå från en förmån, som nu för tiden blifva tillochmed medelmåttiga konstnärer till del. Det blef honom icke förunnadt, att på konstresor utvidga kretsen af sina åskådningar och elda sin fantasi vid den omedelbara anblicken af en klassisk forntids stora mästerverk. Till så mycket större ära ländes det dock konstnären att utan detta utbildningsmedel hafva frambragt sina talrika skapelser.

Den tidigt bemärkta kärleken till konsten låter oss redan finna den 12 årige gossen i ritskolan och i det 14:de året se vi honom redan utmärkt med ett litet premium för sin ritning, och flera dylika utmärkelser blefvo honom sedermera till del i regelmässig följd ända till dess han lemnade skolan. Derjemte öfvades bildhuggeri under faderns ögon. 1792, således i 19:de lefnadsåret, fattades vandringsstafven. Resans mål var Wien, med en genom ritningar och lektioner sammanspard dukat vågades det första steget i världen, hvartill vidare kom en liten, af landskapet för fattiga studerande utsatt reshjelp. Något hopp sattes på några faders bekantskaper inom konstverlden i Wien, bland andra på hofbildhuggaren Bauer; men redan första besöket hos denne herre — han hänvisade den välväxte Klieber på goda utsigter vid militären! — var af så ringa tröst,

Josef Klieber.

att ynglingen förlorade nästan allt mod. Äfven så föga tillfälle till någon uppkomst erbjöd sig hos professor Zanner (den berömde skaparen af Kejsar Josef II:s bildstod till häst), hvilken redan var försedd med biträden, hos direktör Hagienauer, som då icke längre idkade bildhuggerikonsten, professor Martin Fischer och Procop; han besökte dem alla, för att erhålla en plats, men förgäfves. Andtligen fick han en kondition, men hurudan! Det var hos bildhuggaren Straub, som då för tiden endast sysselsatte sig med förfärdigande af klockförråd, (?) något, som hade ganska stark afgång, men som just ej lemnade Klieber tillfälle att vidare utbilda sig i sin konst eller tillfredställa hans efter något bättre trängtande själ. Hänad och begädd af de rå arbetare, som Straub begagnade i sin verkstad och som ej förstodo den efter ett sannt konstnärslif förstående ynglingen, lemnade Klieber efter 3 månaders förlopp denna plats mycket gerna för en annan hos en Italienare vid namn Luigi Pretti. Han anade icke, att han skulle komma att ångra detta steg. Efter 6 månaders förlopp, under hvilka Klieber hungrande och frysende måste arbeta i alabaster, försvann Pretti, medtagande Kliebers hela, med så mycken möda förvärfvade kassa. Den bedragne ynglingen fick tacka sin Gud, att han ej blef utpantad, eller satt på gäldstugan för sin mästares räkning. Det enda han vunnit under denna tid, var det tillfälle, som yppades för honom, att besöka akademien; men de timmar, han tillbragte der, måste han genom nattligt arbete ersätta. Nu kom öfver den stackars Klieber en så hård och bitter pröfnings-tid, att han ännu i sina sednaste lefnadsår mycket väl erinrade sig de dagar, då han gick på "sällösa stöflor" och förtärde "ett på gatan funnet bröd." Hans nöd var så ytterlig, att han en gång verkligen begaf sig å väg till kasernen, för att blifva soldat, men tanken på fadern, som han ej ville sära, höll honom tillbaka. Trots sina bekymmer, fortfor han att flitigt studera och arbeta. Mer än en gång satt han i sin ensliga kamrars vid en eländig "skillingsdank" och stack efter en modell, för att såsom han yttrade "komma längre i praktiken". Oaktadt sin bekymmerfulla yttre ställning gjorde han sålunda framsteg och hans mödor kröntes med ögonskenlig framgång; hans arbeten blefvo allt mer och mer fullkomliga. Detta varade fem år. Slutligen kom ett bref från fadern, som återkallade honom till Innsbruck, för att deltaga i ett betydligt arbete i och för en kyrka derstädes. Klieber gick, men kom efter två månaders förlopp tillbaka till Wien, och erhöi händelsevis en god plats

hos bildhuggaren Schrot. Döden upplöste det vänskapliga förhållandet mellan denne och hans lärjunge redan efter ett par års förlopp, och Klieber trädde nu i arbete hos prof. Martin Fischer, som äfven var bildhuggare. Hos honom vistades han trenne år, tilldess han slutligen nedsatte sig sjelf och öppnade egen verkstad. Från denna tid börjar en lång kedja af mindre kända och värderade arbeten; Kliebers egentliga konstnärstrykte grundades först genom de många och stora arbeten han utförde åt den konstälskande furst Johan v. Lichtenstein. Under en oafbruten följd af år fullbordade han, dels för furstens palats i Wien och dels för dennes öfrige hus i Esgrub och Lundenburg, icke mindre än 170 basreliefs och ungefär 30 kolossala statyer. Ännu en gång skulle Klieber träffas af ödets ogunst; det olycksaliga finanspatentet af år 1811 uppslukade nämligen största delen af konstnärens med så många ansträngningar förvärfvade förmögenhet. — Emellertid erhöi han af erkehertig Carl betydande och ärofulla beställningar i och för dennes palats och tjugande sommarresidens Weilburg. För palatset fulländade Klieber följande konstverk: de nio muserna, en 6 fot hög Apollo och två kolossala sphinxer af fin sandsten, samt en 6 fot hög Minerva och en grupp, Amor och Psyche, af gips i naturlig storlek. För Weilburg förfärdigade Klieber det erkehertigligen vapnet i kolossal storlek, en "vattenslungare" af jettedimensioner såsom prydnad för en fontän, samt en grupp, föreställande Flora, Zephyr och ett barn, likaledes i kolossal storlek. Äfven erkehertig Rainer och erkehertiginnan Beatrix gjorde beställningar hos Klieber, den förre tvenne 6 fot höga statyer och ett högaltare för Schönkirken, samt den sednare 6 stora basreliefs i gips. Polytechniska institutet eger många och värderika minnen af Klieber. Öfver hufvudgesimsen till institutets byggnaden befinna sig nio allegoriska figurer och en mängd attributer i kolossal storlek, på sjelfva huset 7 basreliefer hänsyftande på institutets verksamhet och ändamål, i salen en 6 fot hög staty, föreställande kejsar Frans Iste, af Carraramarmor, — ett stoff, i hvilket konstnären med förkärlek arbetade, ehuru han sällan fick tillfredställa denna lust — samt dessutom 24 grått i grått målade basreliefer, allegoriskt framställande institutets olika lärofack. En mängd allmänna byggnader i Wien hafva åtminstone ett verk af Klieber, men Ungern förvarar dock de flesta af den outtröttlige mästarens skapelser. På theatern i Pesth befinna sig en 8 fot hög sandstensgrupp, föreställande tre musor och Apollo; i samma stad 6 stora

basreliefer, tillhörande grefve Brunsvik; i Ickewar beställdes af grefvinnan Barbara Balthany, ett grafmonument, bestående af en 7 fot hög genius placerad på ett postament; i stiftet Martinsberg en kolossal historisk basrelief samt tvenne af sandsten huggna, 7 fot höga statyer af konung Stefan och kejsar Frans; i Topolezau fyra kolossala bildstoder, tillhörande grefve Keglevics, samt i Ofen ett stort monument af marmor, bestäldt af grefve Gyulay och flera basreliefer och statyer, tillhöriga grefve Nik. Esterhazy. År 1831 uppreste inneväarna i Klausenburg till kejsar Frans ära det bekanta monumentet derstädes. Klieber blef den mästare, åt hvilkens hand dandandet af detta verk anförtroddes, och han uppfyllde sitt kall till sin ära. Monumentet består af en 7 famnar hög pyramid, på hvilken man ser Österrikes genius med kejsarens och kejsarinnans bröstbilder i handen; pyramiden hvilar på en sockel, prydd med fyra basreliefer och stadens vapen; fyra kolossala örnar med lagerqvistar i näbbet ligga vid hvar sitt hörn af pedestalen. Slutligen må bland Kliebers skapelser nämnas ett i Haugwska familjegraven i Ramiest befunnit monument, föreställande trenne kvinnliga grupper sörjande vid en urna, samt en Esculapius, en Hygiea och en Flora, tillhöriga baron Doblhoff.

Ett af Kliebers skönaste verk, som mycket bidragit till hans rykte, är den historiska basreliefen på Hofermonumentet i Innsbruck; detta hans mejsels mästestycke är så lyckadt, att den ästhetiske åskådarens öga nästan med större intresse hvilar på sockeln, der denna basrelief är anbragt, än på sjelfva den af Scheller förfärdigade porträttstatyen af Hofer. Och såsom kommentar till en Hofers stift kan man väl svårligen tänka sig något mera uttrycksfullt, än denna i sten huggna scen från Tyrolernas hjeltmodiga resning år 1809. En i alla delar så harmonisk komposition, som så karakteristiskt återgifver det lika sköna som storartade i denna tilldragelse, kunde blott framstå genom den sannt konstnärliga andans och patriotismens förenade krafter.

Sjuttio tre år gammal nedlade Klieber sin mejsel, för att tillbringa sina återstående dagar i ro. Sedan år 1814 tillhörde han akademien för de bildande konsterna i Wien; år 1842 hedrades han med en guldmedalj "för sin mångåriga, gagnrika, verksamhet vid akademien och för sina åt efterverlden öfverlemnade, den fosterländska konsten värdiga verk".

Uti ideell uppfattning och fulländning i tekniskt hänseende står Klieber i jernbredd med samtidens förnämste artister i samma konstgren. Hans produktivitet lägger mer än något annat hans rika skapande kraft i dagen.

Folklif och seder i Mecklenburg.

Få länder i Tyskland förmå i våra dagar uppvisa så många egendomligheter som Mecklenburg. Landets isolerade läge, bristen på kommunikationsmedel, förkärleken för gamla bruk och sedvanor, hvilken utgör ett grunddrag i Mecklenburgska folkstammens karakter, förbunden med en viss långsamhet och tröghet i uppfattandet af nya föremål, hafva hittills bibehållit dessa egendomligheter. Visserligen har den nya tiden, som med sin jernhand väldeligen äfven ryckt upp Mecklenburg, redan förstört mycket gammalt såväl i landets politiska inrättningar, som äfven i landtfolkets lefnadssätt. Flera jernvägar genomkorsa redan landet, förträffliga chausséer bilda ett tätt nät öfver alla dess delar, friskt lif begynnar strömma i befolkningens samtliga klasser, och i starkt tilltagande stegring drager sig det gamla tillbaka för det nya. På årtionden torde knappt ännu förgå, och hvarje spår af de Mecklenburgska böndernas egendomligheter är utplånadt.

Vill man riktigt lära känna det karakteristiska hos Mecklenburgska landtfolket, så måste man uppsöka en stor bondby, som icke ligger nära de lifligare vägarne eller de större ibland landets småstäder. Här på de, till större delen tämligen välmående böndernas gårdar visa sig egendomligheterna ännu i sin högsta styrka, vida mera än i de usla och smutsiga kojor, som bebos af dagsverkarefamiljerna på de stora herregårdarne (riddargodsens), och hvilka torftiga utseende ofta tvärt sticker af emot de rika godsegarnes praktiga slott. I bondbyarne, som till största delen höra till storhertigens vidlyftiga förä domäner, finnas icke sådana motsatser, och boningshuset å det största bondhemman, till hvilket måhända höras 6—8 förträffliga hästar och 16—20 kor, skiljer sig nästan blott genom sin storlek från den fattigaste dagakarlens koja. Det är en olycka för Mecklenburg, att det hittills nästan alls icke haft något eget fritt bondestånd. Med få undantag hörde hittills alla hemman i byarne till storhertigens domäner och förpaktades på tid åt sina innehafvare. Vanligtvis

erhåller en hel by hvar 14:de år ett nytt kontrakt, genom hvilket alla hemmans paktförhållanden ordnas på nytt, hvarvid embetsmännen förfara nästan efter godtycke. Enskilda hemman bortarrenderas blott i ytterst sällsynta fall på offentlig auktion åt den mest bjudande, utan arrenderingen öfvergår, enligt en gammal häfdvunnen sed, alltid på älte sonen. Så finnas bondsläpger, som redan flera hundra år varit arrendeinnehafvare af ett och samma hemman. Gårdens underhållande åligger bonden sjelf, men virke och sten erhåller han dertill af kronan, hvadan vederbörande embetsmän årligen förrätta en såkallad syn å alla byggnader, för att bestämma, om och huru mycket materialier i sten och virke bonden skall erhålla till gårdens reparation. Man har på de sednaste tiderna insett att hela denna inrättning i hvarje hänseende innehöll mycket bristfälligt och styrkte bonden i sin gamla slentrian. Sedan 10 år hafva för den skull äfven många sådana förpaktare på tid förvandlats i årlige förpaktare. Såsom sådana hafva de för en bestämd summa penningar köpt hemmanet, hvilket är belagdt med en fast årlig grundränta "Kanon" af så och så många tunnor råg, att betala efter medelvärdet i penningar, och hafva nu blifvit fria jordegare. Dessa hemmans egare, hvilka antal årligen ökas betydligt, utmärka sig redan nu märkbart från de andra bönderna genom en bättre skötsel af sina åkrar och ängar och sorgfälligare iståndhållande af sina gårdar. Nästan vid första blicken kan man redan åtskilja en årlig förpaktares gård från en vanlig bondgård förpaktad på tid.

Vi vilja nu först införa läsaren i det inre af en gammal Mecklenburgisk bondgård och försöka att i korthet skildra för honom dess invånarens lefnadssätt, klädedrägt och nöjen. En 4 å 5 fot hög vidhäck, ofvantill till skydd belagd med en krans af spetsiga törnbuskar, skiljer gård, trädgård och täppa från den breda, ostenlagda bygatan. Genom en plumpt gjord, vanligen öppen stående träport kommer man in på gården och sedan leder en illa stenlagd och vanligen ännu sämre underhållen väg till boningshusets stora dörr, hvilket ligger 30 å 40 steg från häcken. Denna dörr är lika plumpt gjord som porten och äfvenledes ganska svår att låsa, men af en vidd och höjd, att ett fullt sädeslass kan obehindradt köra derigenom. Träder man in om denna, hela dagen och ofta äfven hela natten öppen stående dörr eller port, så kommer man i ett stort högt rum, som erhåller sitt ljus endast genom den öppen stående dörren. Golfvet derstädes är af stampad lera och der-

på tröskas och förrättas andra dylika arbeten, eller stå der äfven lassade vagnar, hvilka inkörts vid regnväder. I denna stuga är allt träet glänsande svartbetsadt af röken, som, kommande från spiseln, måste söka sig en utväg genom dörren, ty en skorsten är en aldeles obekant lyxartikel uti de gamla mecklenburgska bondhusen. Vid andra ändan af stugan, midt emot dörren, afskiljer en lervägg af 4 å 5 fots höjd det rum, som tjenar till kök, från det öfriga. En af sten uppförd spis, på hvars ena sida hänger en stor jernkettil, några grytor, ett smörfat, några kök-kärl och några vattenämbar utgör hela kokatiraljen. Vid de begge långsidorna i den stora stugan, befinner sig (blott skiljda derifrån genom ett löst pålverk, på hvilket krubborna och häckarna äro anbragte) stallarne för häst- och fäkreaturen. På ena sidan står hästarne, 6 å 8 till antalet, på den andra korna, 16 å 20 stycken. Djuren blicka med hufvuden fritt in i den stora stugan, och kunna äfven beqvämt fodras derifrån. Vid dessa stallar befinner sig på hvarje sida en liten kammare med ett enda litet fönster och hvars dörr leder till den stora stugan. I den kammare, som befinner sig på den sida, på hvilken korna stå, sofva de bägge pigor, och i den andra de båda drängar, som tjena på bondgården. Då väggarne mellan dessa kammare och stallarne ofta äro mycket bristfälliga, händer det icke sällan, att drängarne om natten väckas af någon bland hästarne, som med hufvudet nyfiket vädrar i sängen, och att pigorna på samma sätt väckas genom någon af sina grannar bland korna.

Taket i den stora stugan, hvilket på båda sidorna går ned så långt, att det betäcker stallen, består af oskalade unga trädstammar, som ligga lösa på tvärbjelkarne på 1 eller 1 1/2 fots afstånd från hvarandra. Ofvanför detta tak befinner sig den egentliga takresningen till huset, och i det rum, som bildas mellan dessa, förvaras sädes- eller hö-förråden, så att man, stående i den stora stugan, öfverallt ser sädeskärfvar eller hötappar framsticka mellan stockarne i taket. Midt öfver köket lägges aldrig hö eller säd, utan bibehålles der ett tomt rum, som räcker ända till taksparrarne. Detta rum kallas "Wiemen" (rökrummet) och här hänga, utsatte för den beständiga röken från spiseln, de många stora skinkor och medvurstar, som äro föremål för husmodrens stolt och den vandrande gesällens häftiga längtan; han lemnar aldrig stugan, i hvilken han inträdt för att "fakta", utan att kasta en lysten blick på dessa retande förråder.

(Forts.)

Kängurujagt i Sydaustralien.

Kängurujagt i Sydaustralien.

Kängurujagt i Sydaustralien.

Kängurujagten.

Känguruslägtets kroppsproportioner äro ganska egendomliga; blott hos ett mycket ringa antal däggdjur, och förnämligast hos springrottan (*mus yerboa*), återfinna vi dem, ehuru endast till en viss grad och i mindre skala. Framdelen af Känguruns kropp ser ut att vara mycket svag, hvaremot den bakre delen tyckes på dess bekostnad erhållit en förvånande utbildning. Bakfötterna äro starka och långa samt fotbladen (*metatarserna*) på den nedre ytan försedde med en slags läderlik beklädnad, som löper ut i tårna. På denna del af foten hvilar Kängurun, när den befinner sig i sin vanliga sittande ställning; den utomordentligt tjocka och muskelrika svansen tjänar då till att hålla kroppen i jemnvigt. Känguruns sätt att röra sig är naturligtvis, såsom beroende af dess kropps-konstitution, lika egendommeligt. Då Kängurun betar, måste han stödja sig på de låga framfötterna och dervid intaga en framåtlutande ställning, som tyckes vara mycket obehärlig för honom och som han ej heller bibehåller längre än tilldess hans hunger blifvit stillad. Vid minsta buller råtar han upp sig i sin fulla längd, spejar med uppmärksamhet åt alla sidor och kan, utan någon förberedande rörelse, blott genom en enkel sträckning af den bakre kroppens sammanpressade leder och muskler, på en gång öfvergå från sin hvilande ställning till ett språng, som i snabbhet och längd gränsar till det otroliga, och som, efterföljdt af några andra dylika språng, inom få ögonblick förflyttar djuret ur farans grannskap. Anfallen och upphunnen, ger sig icke kängurun på nåd och onåd, utan försvarar sig modigt. Han reser sig då på täpelsarne och inväntar angriparen. Vid sådana tillfällen stödjer han sig ofta goda stunder endast på svansen och slår ifrån sig med alla fyra benen. Bakbenen äro så starka, att det icke behöfs mer än ett enda väl rigtadt slag af desamma, för att kasta den största hund död till marken, och sjelfva jägaren måste iakttaga mycken försigtighet, då han närmar sig en svårt sårad känguru. Djurets kroppsbyggnad är hinderlig för dess rörelse i ojemna trakter; också uppehåller det sig mest på de omätliga och enformiga grässlätterna i det inre af Nya Holland. De sparsamt belöfvade och öppna småskogarne i detta land uppsöker han blott för att under den hetaste årstiden finna skydd mot middagssolen. Vattnet fruktas han icke och störtar sig, förföljd, i desamma, för att genom hastigt simmande undkomma sina talrika fiender. Den farligaste af dessa är människan, ty, drifven

af nöden, har till och med den rå och själlöse urinneväranen påhittat åtskilliga sätt att bemäktiga sig sitt lands största villebråd. Än stjäler han sig med list och tålmod så nära djuret, att han med det aldrig felande spjutet nedlägger det, än förenar han sig med flera infödingar, för att genom ordentlig skallgång drifva det rädlösa och från alla sidor genom buller och skri uppskrämda villebrådet till en punkt, der jägare med spjut och tunga klubbor befina sig, och hvilka det flyende djuret sällan undkommer. De engelska nybyggarna beljena sig af eldgevär och af en hundrace, som är beslägtad med bulldoggen och förenar en ovanlig snabbhet med styrka och vildhet; i det inre af landet hållas och dresseras dessa hundar blott och bart för denna jagt. Det är icke rådligt att släppa en enda, om och aldrig så stark hund på kängurun, emedan denne, sättande sig till motvärn, icke sällan med ett enda slag af sin bakfot upprifver eller krossar buk och bringa på hunden. Vanligtvis jagar man med tre eller fyra sådana hundar, af hvilka en del sysselsätter kängurun, under det en annan afvaktar rätta ögonblicket, för att störta på honom, bita sig fast vid strupen och döda honom. Man har haft exempel uppå, att kängurun med framfötterna gripit hunden, tryckt honom intill sig och med pilens snabbhet hastat till närmaste damm, ström eller sjö, och der hållit sin motståndare under vattnet, sålänge denne ännu gifvit ett tecken till lif ifrån sig. Gamla hannar söka alltid befria sig från hundarne på detta sätt, och lära, såsom jägare påstå, försökt samma metod med menniskor. På Vandiemonsland jaga nybyggarna kängurun med räfhundar. Gould beskriver omständligt en sådan jagt. Hans hundar öfverraskade en gång på öppen mark en gammal hanne; denne reste sig upp, seende omkring sig men kastade sig genast åter ned på sina fyra fötter och ilade, skenbarligen utan ansträngning, med sådan hastighet derifrån, att hundarne knappt förmådde följa honom. Han tillryggalade en sträcka af 14 engelska mil, utan att ett ögonblick sakta sitt lopp, samt skulle otvifvelaktigt under gynnsammare förhållande icke behöft springa längre, för att komma undan; men olyckligtvis för sig hade han kommit ut på en smal, i hafvet utskjutande landtunga, så att han antingen måste söka återvända eller kasta sig i sjön. Det förra var omöjligt; hundarne kommo allt närmare och han hade således ingen annan utväg att vidtaga än den sednare. Han störtade sig i den två mil breda viken och klöf modigt de genom en motvind irörelsesatta böljorna. Redan hade han

lyckligt hunnit halfva vägen, då vågorna, som allt häftigare brusade emot honom, tvång honom återvända. Han steg alldeles utmattad i land och var snart ett rof för hundarne. Inberäknadt krökningarne, hade han sprungit 18 engelska mil, innan han sökte sin räddning i vattnet och der, simmande en hel engelsk mil mot vind och vågor, aflade ett prof af sin förvånans styrka och uthållighet. Hans bakfjerding vägde 70 $\bar{w}$. Längden af hans språng mättes icke, men vid en sednare jagt mättes en annan kängurus språng; de befunnos vara 15 fot långa och så fullkomligt lika, som en väl exercerad soldats steg på en paradmarsch. Tillochmed i vattnet öfvervåldigas kängurun icke lätt af hundarna, om han af dem blifvit upphunnen; han griper de oförsigtigare bland dem, håller dem under vattnet och qväfver dem. Upphunnen på marken, är hanne ganska modig och djerf, samt gör hårdnackadt motstånd. Han ställer sig då med ryggen mot ett träd och visar det sålunda blott framifrån möjligen anfallet med sådan kraft tillbaka, att en enda hund ingenting kan uträtta. Honan deremot är mycket rädd och vågar knappt försvara sig; anfallen af flera hundar på en gång, dör den ofta af blotta fruktan. Känguruslägtet var förr mycket talrikt, men genom de oafslätliga förföljelserna, i synnerhet genom begagnandet af engelska räfhundar, är dess antal mycket förminskadt. Tillochmed i det inre, så långt kolonierna sträcka sig, börjar det aftaga, ty de med nybyggarens hjordar kringvandrande herdarne anse jagten på den nyholländska kasuaren och kängurun såsom sitt förnämsta nöje. Af någon nytta är den icke, ty de låta den fällda kängurun ligga eller gifva på sin höjd dess kött åt hundarne.

Från Gatan.

Roman af förf. till "Saaledes forholder det sig."

Öfversättning från Danskan.

(Forts. fr. N:o 19.)

Till all denna zirlighet svarade den unga flickan, ty ung såg jag att hon var, icke ett enda ord; jag hörde endast en suck eller ett "o Gud," och hon ringde ännu en gång, medan hon darrade i hela kroppen och på ett sätt ådagalade en häftig rörelse. Jag öfvervägde, om jag ännu en gång skulle tala till

honne några höfliga och lugnande ord, eller om jag skulle draga mig något tillbaka och på afstånd se, om hon blef insläppt. Jag valde det sista, och såg n. ett fönster öppnas i andra våningen, och ett hufvud i hvit nattmössa visa sig. Jag närmade mig åter, för att få höra hvad hufvudet berättade och kom tids nog, för att få höra slutet på talet, hvaraf jag kunde förstå, att flickungen hade varit för länge ute, och att han nu på höfligt sätt bad henne gå fan i värld. Jag kunde icke underlåta att yttra min mening om saken, och att föreslå honom lämpligare förhållningsreglor, till dess tiden utvisade att hans öfverseende var spildt på en ovärdig. Jag var mycket värtalig och använde på passande ställen flere vackra figurer; jag höll just på att begagna en metaphor af slående verkan, för att påpeka för honom möjligheten, att han sjelf kunde blifva mottagen på ett sådant sätt, när han en vacker morgon vände hem till sin maka i ett obehagligt tillstånd, då han afbröt min ordström med att berätta mig, att han nu kunde finna, hvilket sällskap hans mamseli sökte, och att han väl kunde begripa, att hon fann det behagligare att löpa omkring nattetid, än att uppfylla sina pligter och uppföra sig anständigt. Jag försökte förgäfvat att hejda hans föredrag, som han i ö rigt utzirade med sine titulaturer, såsom lösdrivare, rumlare, dagdrivare o. s. v. Jag försäkrade honom, att det var jag, som hade ordet i denna lika så hederliga som intelligent församling; men han låtsade att icke hafva någon takt för den parlamentariska ordningen, ty då han hade uttalat sitt sista ord, hvilket var: *crapule!* slog han igen fönstret.

Jag såg mig omkring, om jag icke kunde finna en litan sten; jag ville gerna hafva sändt honom den som ett vänskapsfullt minne; men då det icke fanns någon sådan i närheten, åtnöjde jag mig med, att i några zirliga talesätt betyga honom min tacksamhet för hans fina bemötande, önskade honom en mamsell, hvilken såg mera på lön än på ett honett umgänge, och slutade äntligen med att hoppas, att hans sköna äkta hälft icke måtte hafva förkylt sig, under det han stod i öppna fönstret. Derpå vände jag mig om efter flickan, som långsamt hade gått ned åt gatan. Då jag närmade mig henne, stannade hon, stödde sig emot muren och gret. Jag ville uppmuntra henne, men hon afbröt mig, sågande:

Jag är mer olycklig, än Ni tror; annars skulle Ni knappt vara så munter.

Jag sade henne, att det verkligen gjorde mig ondt om henne, oaktadt jag icke kunde finna någon så stor olycka uti att mista en

husmamsellsplats, i synnerhet hos sådant folk, men att det alldeles icke kunde gagna henne något, om jag ville gråta med, hvilket tillika var emot min natur. Jag frågade henne slutligen, hvart hon ville hän, om hon icke hade någon familj att gå till, och om hennes mor ej lefde.

Nej, för Guds skull, ropade hon nästan ängestfull, icke der, aldrig. — O, jag gjorde bättre uti att springa i kanalen.

Hon gret bitterligt, vred sine händer, och tycktes af sorg svårligen kunna hålla sig upprätt. Änteligen sade jag:

Ja, här kunna vi icke blifva; kom hem med mig.

Jag tog hennes arm i min, och hon lät föra sig utan motstånd, men utan att säga ett ord under hela vägen. Hon skällde i hela kroppen, och vid de få lyktornas sken såg jag tårarne, som oafbrutet runno ned öfver hennes kinder. Jag var tämligen förlägen om sättet, hvarpå jag skulle behandla min eröfning; men då hon, som nämndt blifvit, icke svarade ett ord till hvad jag sade, fann jag slutligen riktigast att ingenting vidare säga, och på detta roliga vis tillryggalade vi vägen hem. Då vi kommo upp, torde jag henne in i min sängkammare, och gjorde henne uppmärksam derpå, att nyckeln satt innanför åt hennes sida. Det förekom mig, som hon blef ganska förundrad deröfver, och jag ångrade nästan mitt ädelmod, då jag befann mig ensam i mitt främsta rum, hvarest jag försökte göra det så kömfortabelt, som ett par kroppliga stolar och en gammal soffa det tillåto.

Då hon n. sta morgon hörde, att jag var uppe, öppnade hon sin dörr och bad mig komma in. Hon hade arrangerat ett ganska snyggt kaffebord, och hela rummet hade fått ett utseende af hygglighet, som det dessförinnan icke haft. Nu först såg jag riktigt på min fånge, och som hon stod der med nedslagna blickar, så att de långa svarta ögonhåren skuggade hennes friska kinder, hvilka jag, i parentes sagt, i fall jag varit lyriker, velat sammanlikna med persikans skal, kunde jag knapt tänka mig, att det var hon jag hade funnit på gatan i den djupa natten. Jag frågade henne hvem hon var, och hvar hon hade varit i går afton; men nu berättade hon mig en osammanhängande historia, som jag allt för väl kunde finna var uppdiiktad från början till slut. Jag blef missnöjd och bad henne icke besvara sig, då hon icke ville förtro mig sanningen. Hon brast i gråt och såg mycket olycklig ut, men sade intet. Jag gick in i mitt andra rum; strax derefter kom hon in, men klädd i hatt och

schal. Hon gick fram till mig och ville taga afsked, men tårarne kväfde hennes stämma.

Hvart vill Ni gå? frågade jag.

Jag vet det icke, svarade hon, med uttryck af förtviflan.

Hvarför vill Ni då gå? Blif här tills öfverlagt hvart Ni vill hän. Mig vill Ni icke förtro Er till; jag kunde dock kanske hafva hulptit Er.

O, jag kan icke omtala det för Er, sade hon, i det hon tog min hand; men var icke ond på mig därför. O, om jag finge blifva här i dag, kunde jag kanske hitta på en utväg; — jag är blott sjutton år, och ville så gerna lefva.

Jag förde henne in igen i hennes rum, och gaf min dräng, innan jag gick ut, nödiga befallningar, så att hon icke skulle lida någon nungersnöd.

Då jag inemot aftonen kom hem, kände jag knappt igen min boning, så ordentligt hade det der blifvit. Hon kom in och frågade, om hon fick laga till thé åt mig; jag tackade henne för hennes uppmärksamhet, och det var ögonskenligt huru glad hon blef. Jag befann mig rätt väl i denna nya och ovanliga huslighet, och pratade gladt, under det hon ombesörjde théet åt oss. Slutligen frågade jag, om hon hade funnit, hvad hon i förmiddags kallade en utväg? Detta spörsmål förjagade ögonblickligt småleendet från hennes ansigte; hon blef blek, och det var med den ängsligaste stämma, den mest bönsfallande blick, som hon sade:

Kan jag då icke blifva här? blott några dagar, tills jag kan få en annan kondition; — jag äro för all del icke bort mig.

Jaga Er bort återtog jag; nej, blif Ni så länge Ni behöfver det; i morgon kan min dräng hemta odra kläder från Gothersgatan, och jag skall tillsäga min värdinna, att Ni är min syster ifrån landet.

Vill Ni det? ropade hon och sprang upp från stolen, huru god måtte Ni icke vara, som vill kalla mig för syster; — och hon flög mig om halsen och kysste mig.

Jag kände, att många sådane systerliga kyssar kunde mycket snart förjaga det broderliga i min kärlek, och sade därför: Kära — hvad heter du? — ty hennes namn förekom mig alldeles nödvändigt till den framställning jag var i begrepp att göra.

Augusta, svarade hon.

Kära Augusta, började jag alltså; om det är din önskan att bo tillsammans med mig som syster och broder, så gör ditt till, att jag kan glömma, att vi icke äro det.

(Fortsättning.)

POLKA FURIOSA.

Componirt und den Leserinnen der Illustrirten Zeitung gewidmet von S. Hynndel.

Presto.
PIANOFORTE.

delicat. *p* *ff* *ff*

p *ff* *ff* *p dolce.*

f *f* *ff* *p* *cres*

loco. *cres* *cen*

loco. **Trio.** *dolce.* *p*

do. *f* *ff* *de* *cres* *cen* *do.*

cres *cen* *do.* *f* *ff* *f sf p*

cres *cen* *do.* *f* *ff* *p*

The musical score is written for piano and includes various dynamics such as *delicat.*, *p*, *ff*, *f*, *cres*, *cen*, *loco.*, *dolce.*, and *sf*. It features trills, slurs, and a section labeled **Trio.** with a *dolce.* marking. The score is arranged in systems of two staves each, with some systems including an 8va marking.